

Weerbaarheid bij hybride en militaire dreiging

Stand van zaken en betrokkenheid bedrijfsleven

Branchedirecteurenoverleg,
dinsdag 11 februari 2025

V N O N C W

MKB
Nederland

Inhoud

Toelichting op weerbaarheidstraject Rijk

Toelichting op EZ-project Economische weerbaarheid bij hybride en militaire dreiging

Scenario's

Betrokkenheid bedrijfsleven

Brede uitvraag weerbaarheid

Overzicht weerbaarheidstraject

Hybride- en militaire dreiging

- Verslechtering internationale veiligheidssituatie
- NL extra kwetsbaar

Opdracht Nationale Veiligheidsraad

- Communiceer intensiever
- Verken whole of society aanpak

Kamerbrief met ambitie en aanvullende weerbaarheidsopgave (wat)

1. Bescherming vitaal	4. Weerbare economie
2. Realisatie parate samenleving	5. Bescherming grondgebied
3. Borging NL-se rechtsstaat	6. Borging civiele ondersteuning aan krijgsmacht

EZ-project Economische weerbaarheid bij hybride & militaire dreiging, i.s.m. bedrijfsleven

- voor samenhang in opgave 1, 4 en 6
- 4 inhoudelijke lijnen (volgende slide)

Voor de zomer Kamerbrief met beleidsinzet (hoe)

- Eerste tranche aanvullende maatregelen (weerbaarheidsclaim in voorjaarsnota)
- Uitwerking en implementatie
- 2e tranche o.b.v. impactanalyse

Vier inhoudelijke lijnen EZ-project Economische weerbaarheid

1. Inzicht in impact op de bredere economie (incl. 2^e en 3^e orde effecten) bij uitval energie, uitval telecom en artikel 5-situatie
(incl. afstemming met behoefte Defensie)

2. Uitwerking van overheidsmaatregelen ter ondersteuning van de maatregelen vanuit bedrijven

3. Uitwerken van communicatie richting bedrijfsleven voor bewustzijn, preparatie en bekendheid met ondersteunende maatregelen en middelen vanuit de overheid

4. Uitwerken van structureel publiek-private overleg structuur voor de fase van preparatie én crisis

Met welk scenario moeten we rekening houden

Nederland:

- raakt betrokken bij een **militair conflict** in **Oost-Europa**;
- zal moeten voldoen aan haar **bondgenootschappelijke verplichtingen**;
- zal rekening moeten houden met vijandelijke aanvallen met bijv. **lange afstandswapens**;
- wordt geconfronteerd met een significante **hybride dreiging** (o.a. desinformatie, cyber, sabotage, spionage), in aanloop van een conflict en tijdens het conflict;
- krijgt een **voornamelijk functie in de doorvoer van troepen en materieel**;
- krijgt te maken met **langdurige verstoring** van de **economie en samenleving**;
- krijgt te maken met een **dreiging** die zich met name zal toespitsen op de **vitale infrastructuur, strategische (militaire) objecten** en de inspanningen ter ondersteuning van het bondgenootschappelijk optreden (**logistieke lijnen**);
- zal te maken krijgen met een significante **vluchtelingen- en gewondenstroom**.

Uitwerking in 3 voorstelbare scenario's*

Uitval internet en telefonie door sabotage statelijke actor

- Duur: 72 uur
- Omvang: uitval één grote landelijke mobiele telefoonaanbieder; ga uit van 'jouw werkgebied'
- Gevolgen: uitval van mobiele netwerken, internetverbinding en vaste lijn; verstoring IoT, toonbankbetalingsverkeer en handel; uitval pinautomaten; treinverkeer belemmerd etc.

Uitval elektriciteit door sabotage statelijke actor

- Duur: 72 uur
- Omvang: 2 miljoen klanten; ga uit van 'jouw werkgebied'
- Gevolgen: uitval groot deel telecommunicatie; verstoring toonbankbetalingsverkeer en uitval pinautomaten; verkeer loopt vast; uitval van nuts na ong. 1 dag (verwarming, en drinkwater vanaf 2 hoog), ontregeling aanvoer diesel etc.

Artikel 5 situatie / strategische bijstand

- Duur: langdurig
- Focus op langdurige logistieke verstoringen
- Gevolgen: int. handel en toe-/doorvoer vallen stil, maximale druk op zorgsysteem, arbeidsmigranten uit oosten gaan terug, Defensie geen ruimte voor 3e hoofdtaak etc.

*De inhoud van de drie scenario's is afkomstig van het ministerie van EZ en KGG, i.a.m. de sectoren telecom en elektriciteit. De parameters zijn in overleg met VNO-NCW en MKB-Nederland overeen gekomen en zijn in lijn met de aanpak van diverse Europese landen.

Hoe organiseren we inbreng vanuit het bedrijfsleven voor het EZ-project

Middel	Doel	Wanneer
1. Uitvraag weerbaarheid vanuit VNO-NCW & MKB-NL via alle branches en regionale verenigingen VNO-NCW	Activeren bedrijfsleven en voor <u>eerste</u> inzicht in (lijn 1, 2 en 3): <ul style="list-style-type: none"> - Verwachte impact op bedrijfscontinuïteit en samenleving - Basisweerbaarheidsmaatregelen - Knelpunten bij treffen van maatregelen - Bijdrage bedrijven aan weerbaarheid - Wat vanuit de overheid nodig is - Lopende trajecten (met de overheid) 	<ul style="list-style-type: none"> - Doorlooptijd 6 weken - Beeld wordt teruggelegd aan leden - Vormt input voor lobby en voor versterking mkb - Mogelijk vervolg-uitvragen
2. Doorsnijdende tafels (fysiek) met branches en bedrijven vanuit Min. EZ, i.s.m. VNO-NCW en MKB-NL	In aanvulling op uitkomsten enquête, kwalitatieve input t.a.v.: <ul style="list-style-type: none"> - Impact, knelpunten, en overheidsmaatregelen - Versterking weerbaarheid MKB - Bijdrage bedrijven aan brede weerbaarheid - Verdelingsvraagstuk civiel – militair - Versterking PPS 	Planning: voorjaar a.s.
3. Expertcommissies VNO-NCW en MKB NL	<ul style="list-style-type: none"> - Specifieke vraagstukken (bv. Expertcomm. Vitaal voor versterking PPS) 	Doorlopend
4. Aanpak Vitaal (NCTV, vakdepartementen en vitale sectoren)	<ul style="list-style-type: none"> - Gedetailleerde impactanalyses door Vitaal en vakdepartementen met vergelijkbare scenario's - Output wordt ingebracht bij EZ-project voor 2e en 3e orde effecten op brede bedrijfsleven 	NCTV komt binnenkort met planning

Uitvraag weerbaarheid (I)

Doel

- Activeren van het bedrijfsleven
- Inzicht in impact en wat benodigd is; vormt input voor de lobby van VNO-NCW en MKB-NL
- Inzicht in hoe/welke bedrijven kunnen bijdragen aan oplossingen
- Verzamelen good practices rondom versterking weerbaarheid mkb
- Inzicht in- en verbinding van (lopende) trajecten

Uitgangspunten en randvoorwaarden

- Uitvraag is van VNO-NCW en MKB NL; individuele branchedata worden niet met de overheid gedeeld (alleen de overkoepelende analyse)
- Overkoepelende analyse wordt voor akkoord (eerst) teruggelegd bij besturen incl. voorstel voor inzet en vervolg (prio's)
- Uitvraag betreft een eerste beeld. De gevraagde input is hoog over via schaalvragen, meerkeuzevragen en open vragen (geen kwetsbare info aanleveren!)
- Géén stapeling van scenario's (ze moeten individueel beschouwd worden)
- VNO-NCW en MKB-NL maken geen voorselectie; branches geven zelf aan wanneer dit onderwerp niet relevant is voor hen
- Het Rijk (EZ en NCTV, en via hen de individuele vakdepartementen) is geïnformeerd over de uitvraag
- Inzet is dat de drie scenario's (incl. parameters) de basis gaan vormen voor de Rijksbrede scenario's en door alle betrokkenen gehanteerd worden (incl. veiligheidsregio's, politie etc.)

Planning

- Uitvraag wordt deze week aan alle branchedirecteuren verstuurd
- Uitvraag staat 6 weken open
- Na verwerking (ong. 2 weken) branchedirecteurenoverleg voor bespreking resultaten en follow-up

Uitvraag weerbaarheid (II)

Verzoek

- Verken/bespreek in overleg met uw leden:
 - Wat is op hoofdlijnen de impact van de (individuele) 3 scenario's op de bedrijfscontinuïteit én de brede samenleving?
 - Hebben uw leden al (basis)weerbaarheidsmaatregelen getroffen (zo ja, welke) en/of zijn zij hiertoe voornemens?
 - Kunnen uw leden een bijdrage leveren aan oplossingen? (zijn er kansen?)
 - Aan leden die behoren tot de vitale infrastructuur: welke basismaatregelen zou u aan mkb-bedrijven adviseren?
 - Lopen uw leden tegen evt. knelpunten aan bij te nemen bedrijfs-/sectormaatregelen? Zo ja, welke?
 - Wat is vanuit de (Rijks)overheid benodigd? (aan maatregelen, randvoorwaarden etc.)
 - Lopen er weerbaarheidstrajecten tussen uw branche en de overheid? Zo ja, welke?

U ontvangt

1. Deze presentatie
2. Scenario-beschrijvingen (3x)
3. Link naar uitvraag (incl. contactgegevens voor vragen/onduidelijkheden)
4. Link naar (ondersteunende) gesprekstool van de NCTV

A. Handleiding

B. Onderwerпкаarten (17x)

C. 'Wat als...' kaarten (77x)

D. Speciale kaarten (3x)

E. Formulier voor noteren van acties